

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26Co/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120206636
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4120206636.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Romana Greguša a JUDr. Mareka Olekšáka, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom: C. XXX, XXX XX C., zastúpeného: JUDr. Peter Harakály, advokát, so sídlom: Mlynská 28, 040 01 Košice – mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 620 157, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom: Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenému: JUDr. Danuše Tichá s.r.o., so sídlom: Nám. M. Benku 6, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 52 058 310, o náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8C/24/2020 – 181 zo dňa 15. mája 2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 8C/24/2020 – 181 zo dňa 15. mája 2023 v napadnutej časti potvrdzuje.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od doručenia rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 04.06.2020 domáhal voči žalovanému náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej aj len „SSU“) v sume 135.408 eur, spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 06.09.2020 do zaplatenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 67.704 eur, ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že pri dopravnej nehode dňa 14.06.2017 utrpel ako spolujazdec ťažké ublíženie na zdraví. Vodič tohto motorového vozidla, D. E. viedol motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia, neprispôobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam, stavu a povahe vozovky, následkom čoho dostal šmyk a s vozidlom sa prevrátil na strechu. Na základe trestného rozkazu Okresného súdu Nitra č. k. 5T/60/2018 zo dňa 12.06.2018 bol vodič D. E. uznaný zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods.1, 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov. Žalobca ďalej uviedol, že za škodu zodpovedá prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla podľa § 427 a nasl. a § 420 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „Občiansky zákonník“). Prevádzkovateľ vozidla mal uzavreté so žalovaným poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o PZP“), na základe čoho sú nároky poškodeného (žalobcu) kryté povinným zmluvným poistením a preto si nárok uplatňuje priamo voči poisťovateľovi (žalovanému). Podľa lekárskeho posudku vypracovaného psychiatrickou a sexuologičkou MUDr. Danicou Caisovou bolo z dôvodu vážnych duševných a sexuálnych porúch sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotené počtom bodov 6.200. Hodnota bodu v roku 2020, kedy

sa ustálil zdravotný stav žalobcu, predstavovala sumu 21,84 eura, takže nárok na SSU predstavuje sumu 135.408 eur. Nárok si žalobca uplatnil u žalovaného listom zo dňa 18.05.2020, pričom žalovaný v lehote 3 mesiace a 15 dní od prevzatia uplatnenia nároku tento nevyplatil, a preto si uplatňuje aj nárok na úroky z omeškania od 06.09.2020. Zároveň sa žalobca domáhal 50 % zvýšenia náhrady za SSU, keďže úraz žalobcu pri dopravnej nehode podľa neho znamenal pre jeho život zásadnú zmenu a zásah do života, ktorý natrvalo, nezvratne a zásadným spôsobom poznačil prežívanie a uplatnenie žalobcu v rôznych oblastiach. Žalobca sa stal následkom úrazu nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých a je natrvalo vylúčený z doterajšieho a aj budúceho plnohodnotného osobného a spoločenského života. Pred úrazom viedol aktívny život mladého 19-ročného človeka, hrával futbal, chodil do spoločnosti, mal plány študovať na vysokej škole, venovať sa stavebníctvu, založiť si stavebnú spoločnosť, prípadne ísť pracovať do zahraničia. Bol veselý a spoločenský, mal veľa priateľov. Následkom úrazu je odkázaný na invalidný vozík, na pomoc a starostlivosť rodičov, potrebuje pomoc pri bežných denných činnostiach, je smutný, má strach z budúcnosti, uzavrel sa do seba, je depresívny a máva stavy beznádeje. Následkom nehody došlo u žalobcu ku komplexnej poruche sexuálnych funkcií, k utlmeniu libida, poruchy erekcie a ejakulácie. Jeho reprodukčné schopnosti sú minimálne, možnosti nadviazať plnohodnotný partnerský vzťah s naplnením intímneho života sú veľmi obmedzené. Následkom úrazu sa stal invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 % a bola mu určená miera funkčnej poruchy 90 %. Úraz s ťažkými následkami pre ďalší život utrpel vo veku 19 rokov a znamená hlboký zásah do jeho fyzických a psychických schopností. Žalobca bol toho názoru, že jeho zdravotný stav po úraze a následky z neho vyplývajúce sú svojou povahou výnimočné a kvalitatívne predstavujú zmenu podmienok vyjadrenú pojmom „dôvody hodné osobitného zreteľa“, keď u žalobcu došlo k zmareniu dosiahnutia celoživotného cieľa a k podstatnému obmedzeniu uspokojovania jeho životných potrieb. Z uvedeného dôvodu sa domáhal zvýšenia náhrady za SSU o 50%, čo predstavuje sumu 67.704 eur.

2. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 8C/24/2020 – 181 zo dňa 15. mája 2023 (ďalej aj len „napadnutý rozsudok“) tak, že vo výroku I. konanie zastavil v časti o zaplatenie sumy 41.496 eur, vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 64.646,40 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 41.496 eur od 06.09.2020 do 17.12.2020 a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 64.646,40 eura od 06.09.2020 do zaplatenia a sumu 53.071,20 eura ako zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku III. vo zvyšku žalobu zamietol a vo výroku IV. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok odôvodnil tým, že mal za preukázané, že v čase nehody vodič viedol vozidlo bez vodičského oprávnenia, o čom žalobca podľa jeho tvrdenia nevedel, vedel iba že chodil do autoškoly a keď mu otec kúpil auto a dovolil mu povoziť sa, predpokladal, že vodičské oprávnenie má. Napriek tomu, že vodič vozidla D. E. uviedol, že žalobca v čase jazdy vedel, že nemá vodičské oprávnenie, súd prvej inštancie nepovažoval túto skutočnosť za preukázanú, pričom touto otázkou sa súdy zaoberali vo všetkých sporoch týkajúcich sa žalobcu uplatňujúceho si svoje nároky z poškodenia zdravia pri dopravnej nehode a dospeli k jednotnému záveru, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno tvrdenia o tom, že žalobca mal vedomosť, že vodič nemá vodičské oprávnenie (poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/64/2021, sp. zn. 9Co/70/2022 a sp. zn. 25Co/29/2022). V konaní nebolo podľa súdu prvej inštancie sporné, že žalobca sedel vo vozidle vpredu vedľa vodiča a nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi, čo žalobca odôvodňoval tým, že sa chcel pripútať, ale nešlo to, pretože pás bol zaseknutý. Vodič auta tvrdil, že bezpečnostné pásy boli funkčné, ale žalobca sa nezapásal s tým, že „domov to má kúsok“. K samotnému priebehu jazdy súd prvej inštancie uviedol, že žalobca a jeho kamaráti sa chceli autom, ktoré šoféroval D. E., previezť, po naštartovaní zabočili doprava na účelovú komunikáciu medzi E. F. G. C., pričom vodič neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky. Vedľa nich išiel ďalší kamarát D. H. na motocykli zn. Honda, s ktorým sa pretekali, potom vodič motorového vozidla zbadal nerovnosť na ceste - výmolu, ktorému sa snažil vyhnúť, dostal šmyk a narazil zadnou časťou vozidla do predného kolesa motocykla a následne do svahu a s vozidlom sa prevrátil cez strechu. V dôsledku tejto nehody žalobca utrpel závažné zranenia a vo viacerých súdnych konaniach sa domáhal náhrady škody voči poisťovni, ktorá je poisťovateľom osobného motorového vozidla Fiat Marea EČ: I..

4. Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/89/2018 si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody titulom

bolestného a liečebných nákladov. Vec bola rozhodnutá rozsudkom č. k. 19C/89/2018 - 441 zo dňa 19.01.2022 a v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/70/2022 - 528 zo dňa 03.11.2022 bola právoplatne skončená dňom 02.12.2022. V tomto konaní bola žalobcovi priznaná náhrada škody, pričom sa súd zaoberal aj mierou spoluzavinenia, ktorú ustálil v rozsahu 10 % a zaoberal sa aj nárokom na úroky z omeškania s tým, že ich žalobcovi priznal. V konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 36C/88/2019 si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody – straty na zárobku. Vec bola rozhodnutá rozsudkom č. k. 36C/88/2019 - 166 zo dňa 08.10.2020 a v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/25/2021 - 243 zo dňa 22.04.2022 bola právoplatne skončená dňom 27.05.2022. V tomto konaní bola žalobcovi priznaná strata na zárobku, pričom sa súd zaoberal aj mierou spoluzavinenia, ktorú ustálil v rozsahu 10 % a zaoberal sa aj nárokom na úroky z omeškania, ktoré žalobcovi priznal. V konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/57/2020 sa rodičia a súrodenci žalobcu (A. B.) domáhali ochrany osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy. Vec bola rozhodnutá rozsudkom č. k. 10C/57/2020 - 239 zo dňa 27.09.2021 a v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/29/2022 - 300 zo dňa 09.11.2022 bola právoplatne skončená dňom 29.12.2022. V tomto konaní bola žalobcom priznaná nemajetková ujma, pri vyčíslení ktorej bolo zohľadnené spoluzavinenie poškodeného, ktoré súd ustálil v rozsahu 10 %. V konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/5/2019 si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia za zranenia – zlomenina tela hrudníkového stavca Th 11 a 12 a pomliaždenie miechy s jej úplným poškodením na základe lekárskeho posudku MUDr. Jozefa Hudeca PhD. Vec bola rozhodnutá rozsudkom č. k. 25C/5/2019 - 342 zo dňa 01.06.2021 a v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/64/2021 - 411 zo dňa 26.10.2022 bola právoplatne skončená dňom 11.12.2022. V tomto konaní bola žalobcovi priznaná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode a boli obodované v lekárskom posudku MUDr. Jozefa Hudeca PhD. Pri vyčíslení nároku žalobcu bolo riešené aj jeho spoluzavinenie z dôvodu, že nebol pripútaný bezpečnostným pásom, pričom odvolací súd za primerané považoval zníženie o 10 %, opierajúc sa o rozhodovaciu činnosť v iných veciach, kde za neprípútanie bezpečnostným pásom bola určená miera spoluzodpovednosti v rozsahu 10 % (bod 9. rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd však pri vyčíslení nároku žalobcu tento bez bližšieho vysvetlenia nakoniec znížil nie o 10 % ale o 15 %. Odvolací súd sa zaoberal aj zvýšením SSU o 50% a dospel k záveru, že dôvody tak, ako ich uviedol súd prvej inštancie v bodoch 46., 47., 48. pre zvýšenie SSU o 50% sú dané. Taktiež sa vyjadril k nároku žalobcu na úroky z omeškania, ktorý považoval za opodstatnený a úroky z omeškania plnenia priznal.

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že predmetom tohto konania je nárok žalobcu na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a jeho zvýšenia, v dôsledku psychického a sexuologického poškodenie zdravia, na základe lekárskeho posudku MUDr. Danici Caisovej zo dňa 11.05.2020. Z lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, ktorý predložil žalobca, vyplýva, že MUDr. Caisová použila položku č. 255 - vážne duševné poruchy s počtom bodov 1.100, zvýšenú o 100 %, t. j. 2.200 bodov, položku č. 320b1 - strata oboch semenníkov vo veku do 45 rokov s počtom bodov 1.200, zvýšenú o 100 %, t. j. 2.400 bodov a položku č. 321a - strata penisu alebo ťažká deformácia penisu vo veku do 45 rokov s počtom bodov 800, zvýšenú o 100 %, t. j. 1.600 bodov. Položky č. 320b1 a č. 321a boli použité per analogiam, keďže položky, ktoré by vystihovali poškodenie žalobcu sa v prílohe nenachádzajú. Celkový počet bodov bol stanovený na 6.200, čo pri hodnote jedného bodu v roku 2020, kedy sa ustálil zdravotný stav žalobcu, vo výške 21,84 eura, predstavuje náhrada za SSU sumu 135.408 eur. Súd prvej inštancie pri hodnotení nároku žalobcu konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobcovi vznikla škoda, ktorú spôsobil vodič motorového vozidla D. E., tým, že neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať a za tento skutok bol uznaný vinným a trestným rozkazom č. k. 5T/60/2018 zo dňa 12.06.2018 právoplatne odsúdeným. Tiež mal preukázanú pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, ktorý je v konaní v procesnom postavení žalovaného s poukazom na § 15 ods. 1 Zákona o PZP. Spornými otázkami však podľa súdu prvej inštancie zostala miera spoluzavinenia žalobcu, ktorý sa v aute neprípútal a podľa tvrdenia škodcu vedel, že vodič nemá vodičské oprávnenie; správne vyčíslenie bodového hodnotenia v lekárskom posudku MUDr. Caisovej, keď podľa žalovaného bola položka 320b1 použitá duplicitne a nakoniec aj opodstatnenosť nároku žalobcu na priznanie mimoriadneho zvýšenia o 50 % v súlade s § 5 ods.5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o náhrade za bolesť a SSU“), keď podľa

žalovaného napriek stupňu poškodenia zdravia žalobcu nejde v jeho prípade o najzávažnejšie možné sťaženie uplatnenia sa v živote, ktoré by odôvodňovalo využitie plného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

6. Pokiaľ ide o lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia vypracovanom MUDr. Caisovou, v ktorom bolo SSU obodované na 6.200 bodov, súd prvej inštancie bol toho názoru, že posudok spĺňa všetky zákonné náležitosti a je zákonným dokladom preukazujúcim nárok žalobcu na náhradu za SSU. Žalovaným predložené odborné vyjadrenie znaleckej organizácie forensic.sk, spochybnilo správnosť lekárskeho posudku MUDr. Caisovej vzhľadom na súbežné použitie položky 321a a 320b1, pričom súd prvej inštancie v tejto súvislosti konštatoval, že hoci odborné vyjadrenie nie je znaleckým posudkom, ktorým by bolo možné nahradiť lekársky posudok, za účelom odstránenia tohto rozporu považoval za potrebné vypočítať MUDr. Caisovú a MUDr. Kollára. S prihliadnutím na výpoveď MUDr. Caisovej a podrobné vysvetlenie jej postupu pri bodovom ohodnotení zdravotného stavu žalobcu, súd prvej inštancie akceptoval vykonanú korekciu obodovania v prípade položky 321a, a to namiesto 1.600 bodov (základný počet bodov 800 + 100 % zvýšenie) na iba základný počet 800 bodov. Správne bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia teda podľa súdu prvej inštancie nepredstavuje 6.200 bodov, ako bolo uvedené v pôvodnom lekárskom posudku, ale 5.400 bodov, pretože žalobcovi neprináleží pri použití položky 321a jej 100 % zvýšenie. Na základe výsluchu MUDr. Caisovej a MUDr. Kollára súd prvej inštancie zároveň dospel k názoru, že lekársky posudok MUDr. Caisovej, ktorá vyšetrovala žalobcu a jeho zdravotný stav dobre pozná, lepšie vystihuje následky porušenia zdravia žalobcu v psychickej a sexuálnej oblasti. MUDr. Caisová svoj lekársky posudok riadne odôvodnila aj z hľadiska súbežného analogického použitia položiek 320b1 a 321a, čo vysvetlila aj pri svojej výpovedi. MUDr. Kollár vychádzal iba zo zdravotnej dokumentácie žalobcu, osobne ho nevyšetroval, nemohol preto podľa súdu prvej inštancie poznať detailne všetky okolnosti súvisiace s prežívaním straty sexuálnej atraktivity a straty schopnosti spontánnym a prirodzeným spôsobom realizovať partnerský milostný aj párový život. MUDr. Kollár uviedol, že v takýchto prípadoch forensic.sk štandardne navrhuje odškodnenie per analogiam položkou 321a + 100 % zvýšenie a nestretol sa v praxi, že by sa porucha sexuálneho fungovania odškodňovala súčasne aj položkou 320b1, avšak nakoľko MUDr. Caisová ako lekárka poškodeného pozná jeho zdravotný stav, považuje jej bodové hodnotenie za „vyššie“ postavené. Potvrdil tiež, že použitie oboch položiek per analogiam je možné, pokiaľ je to riadne odôvodnené, medicínsky to nie je v rozpore s ničím. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že použitie oboch položiek v lekárskom posudku je možné a správne, pričom obe boli použité analogicky, keďže na zranenia žalobcu neexistuje položka, a preto bolo potrebné postupovať podľa položiek, ktoré sú svojou povahou najbližšie k vyjadreniu zdravotného stavu žalobcu. Toto najlepšie vystihuje použitie oboch položiek súčasne, avšak pri položke 321a bez 100 % navýšenia. Súd prvej inštancie preto vychádzal z posudku MUDr. Caisovej, prihliadnuc na úpravu bodovania položky 321a, čo potom prestavovalo obodovanie vo výške 5.400 bodov. Pri hodnote jedného bodu 21,84 eura nárok žalobcu predstavovalo sumu 117.936 eur.

7. K otázke spoluzavinenia žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že táto otázka na základe rovnakých skutkových okolností (vodič bez vodičského oprávnenia, nepoužitie bezpečnostných pásov žalobcu) bola riešená už v konaní sp. zn. 19C/89/2018, sp. zn. 25C/5/2019 a sp. zn. 36C/88/2019, kedy k tomu zaujal názor aj odvolací súd, ktorý konštatoval spoluvinu žalobcu na dopravnej nehode iba vzhľadom na nepripútanie sa bezpečnostnými pásmi. Súd prvej inštancie preto zhodne s názorom odvolacieho súdu konštatoval, že nebolo jednoznačne preukázané, že žalobca si sadol do vozidla napriek tomu, že vedel, že vodič nemá vodičské oprávnenie, preto týmto konaním sa nedopustil porušenia žiadnej právnej povinnosti; iná bola situácia vo vzťahu k nepripútaniu sa bezpečnostnými pásmi. V konaní bolo na základe relácie dopravnej polície preukázané, že žalobca pripútaný nebol, čím porušil prevenčnú povinnosť (§ 415 Občianskeho zákonníka) a bol tak zodpovedný za to, že sa viedol nepripútaný, pričom na veci nič nemení ani skutočnosť, ak by bol pás nefunkčný, pretože v takom prípade mohol z auta pred jazdou vystúpiť. Používanie bezpečnostných pásov nie je zákonom určené bezúčelne. Je nesporné, že pri použití pásov dochádza k menej závažným následkom dopravných nehôd, pričom aj v tomto prípade mal súd prvej inštancie za to, že je vysoko pravdepodobné, že ak by bol žalobca pripútaný, nemuselo dôjsť k takým závažným následkom. Napriek tomu ale rozhodujúcou skutočnosťou pre vznik škody bolo hrubé porušenie povinnosti vodiča, dôsledkom ktorého došlo k dopravnej nehode, teda išlo o priamy a podstatný vplyv na vznik škody. Vznik škody rozhodujúcou mierou zavinil vodič svojou jazdou a žalobca sa podieľal na spoluzavinení nepripútaním sa bezpečnostným pásmom, čo s najväčšou pravdepodobnosťou ovplyvnilo do určitej miery rozsah poškodenia zdravia. S poukazom na § 441 Občianskeho zákonníka mal súd prvej inštancie za to, že v danom prípade je daná spoluzodpovednosť

žalobcu na vzniknutej škode a pri učení miery spoluzavinenia sa oprel o rozhodnutia Krajského súdu v Nitre v konaní sp. zn. 6Co/25/2021, sp. zn. 7Co/39/2021 a sp. zn. 9Co/70/2022, ktoré ustálili mieru spoluzavinenia v rozsahu 10 % a za primerané tak vzhľadom k okolnostiam danej veci považoval zníženie nároku žalobcu o 10 %, pretože prvotnou príčinou vzniku škody bola jazda vodiča. Súd prvej inštancie preto aj v danej veci, vzhľadom na rovnaké skutkové okolnosti, za ktorých došlo k nehode a poškodeniu zdravia žalobcu, ustálil, že žalobca sa na škode spolupodieľa v rozsahu 10 % a preto jeho nárok v tomto rozsahu krátil, a to na sumu 106.142,40 eura.

8. K žalobcom uplatnenému nároku na zvýšenie náhrady za SSU o 50 % v súlade s ustanovením § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU súd prvej inštancie uviedol, že žalobca svoj nárok oprel o dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v tom, že následkom psychického a sexuologického poškodenia zdravia úplne stratil možnosť uplatniť sa v živote a po dopravnej nehode je sociálne izolovaný, psychicky rezignoval na svoj zdravotný stav a z hľadiska svojej budúcnosti nevidí pre seba v podstate žiadnu reálnu perspektívu. Súd prvej inštancie pri posúdení tohto nároku vychádzal z toho, že žalobca utrpel zranenia vo veľmi mladom veku 19 rokov, kedy mal celý život pred sebou a mal možnosť realizovať svoje plány či už v oblasti profesijnej, rodinnej, športovej alebo spoločenskej. Žalobca vzhľadom na svoj doterajší život mal na to vytvorené všetky predpoklady. Študoval na Strednej odbornej škole polytechnickej, športoval, hrával futbal za J. K., mal priateľov, žil spoločenským životom, nadviazal známosť s priateľkou a začínal sexuálne žiť, čo sa po úraze úplne zmenilo, zničil sa mu celý život. Vážne a definitívne postihnutie psychických funkcií a strata sexuality a schopnosti realizovať párový milostný život obmedzili žalobcu v živote v takej miere, že už aj v lekárskom posudku bol základný počet bodov pri položke 255 a 320b podľa § 10 ods. 4 Zákona o náhrade za bolesť a SSU zvýšený na dvojnásobok. Postup podľa § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU je podľa súdu prvej inštancie namieste v prípadoch hodných osobitného zreteľa, pričom priznanie tohto nároku je vecou úvahy súdu. Súd musí skúmať, či došlo k takému obmedzeniu alebo strate predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote, že základné odškodnenie, ako aj jeho zvýšenie v zmysle § 10 ods. 4 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, nevystihuje individuálne okolnosti prípadu a dopad na ďalší život poškodeného. Táto náhrada je jednorazová a neodškodňuje sa ňou len súčasný zdravotný stav žalobcu, ale aj následky pre celý budúci život, ktorý ho čaká a v ktorom nie je žiadny predpoklad na zlepšenie. Pri priznaní zvýšenia SSU v zmysle § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU ide o subjektívne posúdenie súdu, ktoré by malo korešpondovať s vykonaným dokazovaním. Podľa súdu prvej inštancie postup podľa § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU je namieste v prípadoch hodných osobitného zreteľa, pričom priznanie tohto nároku je vecou úvahy súdu. Súd musí skúmať, či došlo k takému obmedzeniu alebo strate predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote, že základné odškodnenie, ako aj jeho zvýšenie v zmysle § 10 ods. 4 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, nevystihuje individuálne okolnosti prípadu a dopad na ďalší život poškodeného. Táto náhrada je jednorazová a neodškodňuje sa ňou len súčasný zdravotný stav žalobcu, ale aj následky pre celý budúci život, ktorý ho čaká a v ktorom nie je žiadny predpoklad na zlepšenie. Pri priznaní zvýšenia SSU v zmysle § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU ide o subjektívne posúdenie súdu, ktoré by malo korešpondovať s vykonaným dokazovaním. Na základe toho bol súd prvej inštancie toho názoru, že bodové ohodnotenie a jeho zvýšenie podľa § 10 ods. 4 Zákona o náhrade za bolesť a SSU nie je v danom prípade postačujúce a je namieste postupovať podľa § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU a priznať mimoriadne zvýšenie, keďže vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu je daný dôvod hodný osobitného zreteľa, a to aj pre maximálne zvýšenie 50 % . U žalobcu došlo podľa súdu prvej inštancie k poškodeniu zdravia v oblasti duševnej a sexuálnej vo veku, kedy len začínal v tomto smere plnohodnotne žiť, s vysokou pravdepodobnosťou uplatniť sa v živote ako psychicky a telesne zdravý muž, plniaci si svoje biologické a reprodukčné funkcie v partnerskom a rodinnom živote. Úraz spôsobil vážne duševné poruchy, stratu sexuálnej príťažlivosti a nemožnosť naplnenia sexuálneho života, keďže nie je schopný prirodzeným spôsobom realizovať partnerský, milostný aj párový život, bez akejkoľvek perspektívy zmeny alebo zlepšenia. Ide o ustálený, definitívny a trvalý stav, ktorý s konečnou platnosťou znamená nemožnosť sexuálne žiť a spontánne realizovať partnerský život. Z dôvodu, že semenníky zostali čiastočne funkčné a z hľadiska hormonálneho tvoria spermie, čo ovplyvňuje sexuálnu túžbu po druhom pohlaví, žalobca stratou schopnosti sexuálne žiť o to viac trpí. Žalobca je pripútaný na invalidný vozík, jeho penis je nefunkčný a nie je schopný prirodzenej reprodukcie. V budúcnosti už nevidí žiadny zmysel, pod vplyvom psychického napätia zle spí, zobúdz sa, lebo v snoch vidí priebeh nehody, z čoho opakovane prežíva traumy a bojí sa ako to s ním bude ďalej. Jeho počiatková viera v zlepšenie už prítomná nie je, takže je rezignovaný. Porovnaním života žalobcu pred nehodou a po nej je podľa súdu prvej inštancie evidentné, že došlo k podstatnému a nezvratnému zníženiu možností spoločenského uplatnenia, kvalita jeho života je mizivá, je poznačený celoživotnými následkami a

vážnymi psychickými poruchami, ktoré ho podstatným spôsobom obmedzujú resp. zbavujú možnosti viesť riadny partnerský život a zabezpečiť si rodinu a potomstvo prirodzeným spôsobom. Žalobca je plne invalidný, pričom aj invalidita je pre účely mimoriadneho zvýšenia SSU považovaná za jeden z dôvodov. Keďže ide o jednorazovú náhradu pre celý žalobcov život, pričom s následkami nehody v oblasti psychickej a sexuálnej bude žiť a trpieť po celý zvyšok života, porovnávajúc svoj zničený život so životmi svojich rovesníkov, ktorí na rozdiel od neho majú objektívnu možnosť žiť naplnený profesijný a rodinný život, považoval súd prvej inštancie dôvody hodné osobitného zreteľa za dostatočne preukázané a mimoriadne zvýšenie SSU v hornej hranici za adekvátne. Súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodnutie vo veci sp, zn. 25C/5/2019, kde súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd zhodne konštatovali, že žalobca má nárok na mimoriadne zvýšenie SSU o 50 %, pričom posudzovali následky nehody, ktoré utrpel ale v súvislosti s iným poškodením zdravia. Vzhľadom na uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca má nárok na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia za 5.400 bodov, čo predstavuje sumu vo výške 117.936 eur, pričom s prihliadnutím na mieru spoluzavinenia v rozsahu 10 % znížil tento nárok na sumu 106.142,40 eura (117.936 – 11.793,60). Žalovaný v priebehu konania poskytol žalobcovi poistné plnenie vo výške 41.496 eura a v tejto časti, z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, bolo konanie zastavené, preto zostalo zo strany žalovaného doplatiť žalobcovi sumu 64.646,40 eura (106.142,40 – 41.496). Súd prvej inštancie preto zaviazal žalovaného na zaplatenie tejto sumy a zároveň zaviazal žalovaného aj na zaplatenie sumy 53.071,20 eura, ktorá predstavuje mimoriadne zvýšenie SSU o 50 %. Táto suma bola vypočítaná zo základného nároku žalobcu na SSU, ktorý po znížení o 10 % titulom spoluzavinenia žalobcu predstavoval 106.142,40 eura a 50 % z tejto sumy je 53.071,20 eura. Vo zvyšku uplatneného nároku žalobcu súd prvej inštancie žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

9. Vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na úroky z omeškania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca má nárok na úroky z omeškania v zákonnej výške, a to odo dňa nasledujúceho po uplynutí 3 mesiacov (§ 11 ods. 6 Zákona o PZP) a 15 dní (§ 11 ods. 7 Zákona o PZP), odkedy si poškodený u neho uplatnil svoj priamy nárok. Žalobca si svoj nárok u žalovaného uplatnil písomne podaním zo dňa 18.05.2020, doručeným žalovanému dňa 21.05.2020 a od tohto dátumu začala žalovanému plynúť trojmesačná zákonná lehota na prešetrenie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a následne lehota 15 dní na poskytnutie poistného plnenia, čo žalovaný nedodrжал a v tejto lehote plnenie žalobcovi nevyplatil. Uplynutím týchto lehôt (3 mesiace a 15 dní od 21.05.2020) sa od nasledujúceho dňa, t. j. od 06.09.2020, dostal do omeškania. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania zo sumy 41.496 eur od 06.09.2020 do 17.12.2020, kedy bola táto suma žalobcovi vyplatená žalovaným a zo sumy 64.646,40 eura, ktorá bola súdom prvej inštancie priznaná od 06.09.2020 do zaplatenia. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že poisťovateľ je povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky splniť riadne a včas a pokiaľ si túto povinnosť nesplní a neposkytne mu náhradu škody riadne a včas, dostáva sa v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka do omeškania. Úroky z omeškania boli žalobcovi priznané podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal aj na iné rozhodnutia vedené na tom istom skutkovom základe medzi totožnými stranami sporu, kde boli priznané aj úroky z omeškania, k čomu zaujal stanovisko aj odvolací súd vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 9Co/70/2022, sp. zn. 25Co/64/2021 a sp. zn. 6Co/25/2021). Súd prvej inštancie pri priznaní úrokov z omeškania z týchto rozhodnutí odvolacieho súdu vychádzal a poukázal aj na dôvody v nich uvedené, s ktorými sa stotožnil.

10. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol vo výroku IV. napadnutého rozsudku podľa § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže vo veci nároku na náhradu za SSU a jeho zvýšenie, považoval žalobcu za plne úspešného, i keď mu bola priznaná len časť žalobou uplatneného nároku. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v konaniach, kedy výška priznaného nároku závisí od znaleckého posudku alebo úvahy súdu je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. V danom prípade sa považuje za základné rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté a jeho nárok na náhradu škody je daný a výška ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca a závisí od odborného posúdenia a od úvahy súdu. Žalobca ohľadne nároku na náhradu za SSU, vrátane jej zvýšenia mal úspech čo do základu uplatneného nároku, pričom nárok mu vzniká iba z prisúdenej sumy. Aj v zastavujúcej časti ohľadne sumy 41.496 eur má podľa súdu prvej inštancie žalobca nárok na náhradu trov konania, pretože v tejto časti bolo konanie zastavené z dôvodu, že žalovaný v priebehu konania v tejto výške nárok uznal a poskytol mu plnenie.

Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný v rozsahu výroku II. a IV. odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že rozsudok považuje za nesprávny z nasledovných dôvodov:

- a) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP];
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP];
- c) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP];
- d) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

12. Žalovaný v odvolaní uviedol, že je napadnutý rozsudok je arbitrárny a v rozpore so zákonom, keďže nespĺňa zákonom požadované náležitosti na úplné, zrozumiteľné, presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie.

13. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal okrem iného z pripojeného spisu vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/5/2019 a „podľa“ tohto konania aj evidentne rozhodoval, keďže v napadnutom rozsudku svoje rozhodnutie opiera o to, ako rozhodol súd prvej inštancie v uvedenom spore. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je však podľa žalovaného zrejme, že konajúci súd nepreštudoval spisy, ktoré si pripojil, dostatočne. Súd prvej inštancie uznal argumentáciu žalovaného, že žalobca porušil okrem iného prevenčnú povinnosť, a teda bola preukázaná i príčinná súvislosť medzi nepripútaním žalobcu a vznikom škody na jeho zdraví, pričom však uvádza, že rozhodujúcou skutočnosťou pre vznik škody bolo hrubé porušenie povinnosti vodiča, dôsledkom ktorého došlo k dopravnej nehode, teda išlo o priamy a podstatný vplyv na vznik škody. Ďalej uviedol, že vznik škody rozhodujúcou mierou zavinil vodič svojou jazdou a žalobca sa podieľal na spoluzavinení nepripútaním sa bezpečnostným pásom, čo s najväčšou pravdepodobnosťou ovplyvnilo do určitej miery rozsah poškodenia zdravia. Žalovaný nevyplatil poisťné plnenie v plnej výške z dôvodu spoluzavinenia žalobcu nielen z toho titulu, že žalobca nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi, ale aj z toho dôvodu, že žalobca si sadol do vozidla, ktoré viedol škodca, ktorý v tom čase nebol držiteľom vodičského oprávnenia, o čom musel byť žalobca informovaný, keďže so škodcom mali blízky kamarátsky vzťah a dennodenne sa stretávali a počas konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/19/2019 toto bolo jednoznačne preukázané svedeckými výpoveďami. Podľa žalovaného nie je pravda, že skutočnosť, že si žalobca sadol k žalovanému bez vodičského oprávnenia do vozidla bola nesporne preukázaná (súd prvej inštancie rozpor v rozhodnutí podľa neho žiadnym spôsobom neodstránil/neodôvodnil), keďže táto skutočnosť bola počas konania žalovaným viackrát dostatočne preukázaná. Žalovaný je presvedčený, že jednoznačne preukázal žalobcove porušenie generálnej preventívnej povinnosti a zároveň aj skutočnosť, že škoda na jeho zdraví bola spôsobená aj jeho zavinením, keďže žalobca nastúpil do motorového vozidla k osobe, o ktorej vedel, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia (uvedené preukazuje aj výpoveď p. H.) a naviac sa ani nepripútal bezpečnostným pásom. Svedok H. vypovedal v konaní sp. zn. 25C/19/2019 na pojednávaní dňa 01.06.2021: „D. E. mi hovoril, nech idem s nimi, čo odmietol že on – teda D. E. – nemá vodičák. Predpokladá, že ostatní to registrovali. Ako vypovedal svedok - otec vodiča v čase dopravnej nehody - D. E., bol na skúšobnej jazde vozidla a kontroloval na obidvoch sedadlách aj bezpečnostné pásy, ktoré fungovali, a teda tvrdenie žalobcu, že pásy nefungovali nie je podľa žalovaného pravdivé a ani preukázané a ďalej taktiež uviedol, že syn D. a žalobca boli veľmi dobrí kamaráti, denne bývali spolu a o všetkom sa rozprávali, takže predpokladá, že žalobca musel vedieť, že syn nemá vodičské oprávnenie. Z uvedených dôvodov žalovaný trval aj ďalej na tom, že si uplatnil spoluzavinenie žalobcu vo výške 50 % v súlade so zákonom, pričom teda nesúhlasí s iba 10 % spoluzavinením priznaným súdom prvej inštancie, keďže žalobca porušil ust. § 4 ods. 1 a lineu prvú Nariadenia vlády SR č. 554/2006 Z. z. o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiavacích zariadení vo vozidlách určitých kategórií v znení neskorších predpisov, pretože nebol pripútaný bezpečnostným pásom a zároveň na základe Odborného vyjadrenia (Odborné vyjadrenie znalecký úkon číslo 347/2019 zo dňa 30.09.2019) žalovaný preukázal, že v prípade pripútania žalobcu bezpečnostným pásom, nebolo

by došlo k poškodeniu zdravia žalobcu resp. k škode na zdraví v takom rozsahu, resp. úraz by sa mu nebol stal. Pokiaľ ide o záver vo vzťahu k zraneniam resp. rozsahu zranení v prípade ak by bol žalobca pripútaný bezpečnostnými pásmi, znalci vyslovili, že cit.: „V prípade A. B. vzniklo však podľa zdravotnej dokumentácie jediné poranenie, čo favorizuje práve výrazný náraz na chrbát, preto použitie bezpečnostných pásov mohlo daný náraz veľmi pravdepodobne tlmiť, resp. úplne eliminovať, ak by bol pasažier fixovaný pásmi v sedadle vozidla.“ Sám D. E. (vodič a škodca) uviedol vo svojej svedeckej výpovedi na pojednávaní zo dňa 23.02.2021, že žalobcu výslovne upozornil na to, aby sa pripútal, „keď už nemá vodičský preukaz tak aby aspoň nebol dôvod, aby ich zastavili policajti kvôli nezapnutým pásom“ a taktiež uviedol, že on mal pásy a nič sa mu v podstate nestalo, avšak žalobca bezpečnostné pásy zapnuté nemal, čo malo za následok vážne poškodenie zdravia žalobcu.

14. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dôkazy vo vzájomnej súvislosti a domnieva sa, že opomenul dôležitosť bezpečnostných pásov vo vozidle, resp. zákonnú povinnosť vodiča, spolujazdca, kohokoľvek vo vozidle, kde sa bezpečnostné pásy nachádzajú, zapnúť si ich. Súd prvej inštancie podľa žalovaného v odôvodnení napadnutého rozsudku vyjadruje subjektívne hodnotenia a úvahy, a inak tomu nie je ani pri vyjadrení spoluviny žalobcu, pričom tieto jeho odôvodnenia nemajú oporu v zákone ani v ustálenej rozhodovacej praxi súdov. Žalovaný počas konania na súde prvej inštancie argumentoval, že v súlade s ust. § 441 Občianskeho zákonníka uplatnil spoluvinu žalobcu vo výške 50 %, pretože nebol pripútaný bezpečnostným pásom a sadol do vozidla k vodičovi, o ktorom musel vedieť, že nemá vodičské oprávnenie. Túto skutočnosť žalovaný zistil z Relácie dopravnej polície PZ o priebehu dopravnej nehody, ktorá sa stala dňa 14.06.2017 o 22:20:00, kde na str. 4 je uvedené, že účastník dopravnej nehody A. B. bol nepripútaný bezpečnostnými pásmi. Použitie bezpečnostných pásov patrí medzi základné bezpečnostné opatrenia, ktoré chránia život a zdravie vodičov či spolujazdcov. Použitie bezpečnostných pásov zvyšuje pravdepodobnosť prežitia resp. menších škodlivých následkov na zdraví pri dopravnej nehode. Podľa ust. § 4 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 554/2006 Z. z. v platnom znení: „Prepravovaná osoba je povinná pri sedení vo vozidle používať bezpečnostný systém, ktorý je k dispozícii.“ Závažné následky pri dopravných nehodách v prípade nepoužitia bezpečnostných pásov vznikajú predovšetkým poranením hlavy alebo hrudníka. Použitím pásov sa zmiernujú sily uvoľnené pri zrážke s iným vozidlom či pevnou prekážkou. Nepoužitie bezpečnostných pásov znižuje efektivitu ďalších prvkov bezpečnosti, ako sú napríklad airbagy. Pri pásoch platí, že každý cestujúci zodpovedá sám za seba a teda aj pokutu 50 eur platí nepripútaná osoba a nie vodič. Z uvedeného je teda podľa žalovaného zrejme, že žalobca porušil prevenčnú povinnosť nielen z toho dôvodu, že sa nepripútal bezpečnostným pásom, ale navyše dobrovoľne nastúpil ako spolujazdec k osobe, ktorá nebola držiteľom vodičského oprávnenia, čo žalobca podľa neho vedel. Vzhľadom k tomu, že došlo zo strany žalobcu k porušeniu dvoch podstatných povinností, ktoré viedli k poškodeniu jeho zdravia, žalovaný zohľadnil mieru, akou poškodený/žalobca zodpovedá za vzniknutú škodu na jeho zdraví tak, že žalovaný v prípade likvidácie poisťnej udalosti postupoval v súlade s ust. § 441 Občianskeho zákonníka. Žalovaný nevyplatil poisťné plnenie v plnej výške vzniknutej škody z dôvodu spoluzavinenia, pričom tu podľa neho nejde o zníženie poisťného plnenia, ale zohľadnenie miery, akou poškodený zodpovedá za vzniknutú škodu. Postup žalovaného je podľa jeho názoru plne v súlade s metodikou žalovaného, ktorý za porušenie povinnosti – nepripútanie sa bezpečnostným pásom odráta z poisťného plnenia 25 % ako mieru spoluzavinenia a v prípade, ak vozidlo viedla osoba bez vodičského oprávnenia, taktiež 25 %, a to na základe dlhodobej praxe žalovaného (aj súdmi akceptovanej) a po konzultácii s odbornými spôsobilými osobami (vrátane znaleckých organizácií, ktoré bežne vykonávajú znalecké úkony aj pre súdy). Žalovaný preto nesúhlasil s tým, že súd prvej inštancie voľnou úvahou dospel k názoru, že miera zavinenia žalobcu na spôsobení škody na jeho zdraví je 10 % a bol presvedčený, že uplatnenie spoluzavinenia žalobcu vo výške 50 % je v tomto prípade oprávnené. Žalovaný tiež zdôraznil, že žalobca okrem toho, že porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, porušil najmä konkrétnu zákonnú normu, a to § 4 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 554/2006 Z. z. o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiacích zariadení vo vozidlách určitých kategórií v znení neskorších predpisov. Zodpovednosť žalobcu (spoluvina) teda musí podľa neho vychádzať minimálne z porušenia tejto zákonnej povinnosti. Všeobecná prevenčná povinnosť prichádza do úvahy iba vtedy, ak niet inej povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy alebo zo zákona. V danom prípade žalobcu nejde o akúsi abstraktnú povinnosť, ale o úplne konkrétne pochybenie/zavinenie žalobcu, ktoré výraznou mierou znížilo jeho šance na menšie zranenia.

15. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku je podľa žalovaného zrejme, že sa prikláňa na stranu žalobcu, a to aj napriek tomu, že súhlasí so žalobcovou spoluzodpovednosťou, a teda s preukázanými

tvrdeniami žalovaného, čím však podľa názoru odvolateľa porušuje zásadu rovnosti strán (čl. 6 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie podľa žalovaného rozpor vo svojich záveroch, či úvahách náležite a presvedčivo neodôvodnil, čo má za následok svojvoľnosť takýchto úvah. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie vychádzal z už rozhodnutých sporov, vedených na Okresnom súde Nitra a Krajskom súde v Nitre a odôvodnil svoje rozhodnutie ohľadom miery spoluzavinenia žalobcu a ne/preukázanie vedomosti žalobcu o tom, že B. E., nemal vodičské oprávnenie, identicky s už rozhodnutými spormi, bez toho, aby svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil.

16. Žalovaný tiež v odvolaní namietal, že napriek tomu, že na súde prvej inštancie sa viedlo viacero sporov medzi totožnými stranami sporu pod sp. zn. 19C/89/2018, sp. zn. 36C/88/2019, sp. zn. 10C/43/2020, sp. zn. 10C/57/2020, sp. zn. 25C/5/2019, vrátane tohto pod sp. zn. 8C/24/2020 (pribúdali postupne), a napriek tomu, že žalovaný podal návrhy na spojenie vecí z dôvodu, že by to bolo v súlade s ust. § 166 ods. 1 CSP, nedošlo zo strany súdu prvej inštancie k spojeniu vecí, čo je podľa neho v rozpore s čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Keďže súd prvej inštancie veci nespojil, aj keď mu CSP v cit. ustanovení túto povinnosť ukladá, žalovaný mal za to, že podľa zásady uvedenej v ust. § 166 ods. 1 CSP o spojení vecí bolo porušené právo účastníka konania na zákonného sudcu, t. j. mal rozhodovať sudca, u ktorého sa viedlo konanie pod sp. zn. 19C/89/2018. Podľa názoru žalovaného tak došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a navyše tieto konania sú nehospodárne, pričom súd prvej inštancie tak uprednostnil žalobcu a jeho právneho zástupcu. Za nehospodárne považoval žalovaný najmä to, že pre žalovaného ide o navyšovanie nákladov na právneho zástupcu, ktorý zastupuje žalovaného, ale v prípade neúspechu žalovaného v spore, zvýhodňuje právneho zástupcu žalobcu, keďže v každom konaní si naučtuje minimálne dva úkony právnej služby navyše (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby). Taktiež vykonávanie dôkazov neprimerane zaťažuje žalovanú stranu a iné osoby (svedkov), nakoľko sa vykonávajú v každom konaní osobitne. Žalovaný preto v tomto konaní už nenavrhol vypočúvať odznova všetkých svedkov, keďže je to nehospodárne, a preto navrhol, aby si súd prvej inštancie pripojil všetky spisy z konaní uvedených vyššie, aby sa zbytočne konanie nepredražovalo. Preto je žalovaný presvedčený, že súd sa mal oboznámiť so všetkými výpoveďami a dôkazmi vykonávanými v uvedených konaniach a tieto dôkazy vyhodnotiť vo vzájomnej súvislosti, na základe tohto vyhodnotenia rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť tak, aby bolo úplné, presvedčivé, zrozumiteľné a aby ho bolo možné preskúmať v inštančnom postupe.

17. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie priznané mimoriadne zvýšenie SSU o 50 %, žalovaný uviedol, že je presvedčený o tom, že v konaní nebolo preukázané, že v prípade žalobcu ide o tak výnimočný prípad hodný mimoriadneho zreteľa do tej miery, že by mal nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v hornej hranici. Odôvodnenie súdu prvej inštancie ohľadom priznania mimoriadneho zvýšenia SSU v napadnutom rozsudku je podľa neho nedostatočné, svojvoľné, subjektívne, keďže rozhodnutie ohľadom navýšenia SSU nevyplýva zo vzájomných posúdených a preukázaných skutočností a dôkazov. Postup podľa ustanovenia § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU je svojou povahou výnimočný, lebo kvalitatívne predstavuje zmenu podmienok vyjadrenú pojmom dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými môžu byť zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia celoživotného cieľa alebo snaženia alebo podstatné obmedzenie uspokojovania životných potrieb. Posúdenie, či v konkrétnej veci je potrebné použiť ustanovenie § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, závisí od stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a v spoločnosti, pričom rozsah, intenzita obmedzených alebo stratených predpokladov v prípadoch hodných osobitného zreteľa podstatne prevyšuje rozsah a intenzitu predpokladanú v ustanovení § 10 ods. 4 Zákona o náhrade za bolesť a SSU. Súd prvej inštancie mal podľa žalovaného skúmať, aké mal poškodený predpoklady pre životné a spoločenské uplatnenie pred vzniknutou ujmu a len vo výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa mohol sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov, ktorými bolo SSU v posudku hodnotené, zvýšiť až o 50 %, teda len ak sú možnosti poškodeného veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené. Znenie zákona pripúšťa rozpätie navýšenia náhrady od 0 do 50 %, čo umožňuje súdu rozhodnúť o primeranom navýšení podľa spôsobených následkov, ktoré zanechala nehoda na poškodenom (poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo/126/2014 zo dňa 23.04.2015). Zvýšenie náhrady za SSU je vždy vecou úvahy súdu v medziach určených zákonom (§ 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU), avšak pri stanovení zvýšenia náhrady za SSU až o 50 % (teda v maximálnej výške) nezachoval podľa žalovaného súd prvej inštancie zásadu primeranosti a svoje právne úvahy podložené výsledkami vykonaného

dokazovania v tomto smere náležite neodôvodnil. V tejto súvislosti žalovaný poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/260/2018 zo dňa 03.04.2019, podľa ktorého „Pre priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vyžaduje nielen poškodenie zdravia s trvalými dôsledkami na životné úkony, uspokojovanie životných a spoločenských potrieb a na plnenie spoločenských úloh poškodeného, ale zároveň tiež aby tento negatívny dopad na jeho spoločenské uplatnenie bol výnimočný (osobitý), a to až do tej miery, že bez zvýšenia by odškodnenie v rozsahu len základného bodového ohodnotenia celkom zrejme nemohlo spĺňať zákonom stanovenú požiadavku primeranosti.“

18. K výroku IV. o náhrade trov konania žalovaný uviedol, že vzhľadom na obsah odvolania má za to, že súd prvej inštancie nesprávne a nezákonne rozhodol vo veci samej, a preto napáda rozsudok aj v časti výroku o náhrade trov konania.

19. Žalobca na odvolanie žalovaného reagoval vyjadrením prostredníctvom svojho právneho zástupcu. K námietke žalovaného ohľadne nesprávneho určenia miery spoluzavinenia žalobcu poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/64/2021 – 411 zo dňa 26.10.2022, v ktorom bola určená miera spoluzavinenia vo výške 10 % s tým, že sa s ním stotožňuje a ďalej uviedol, že v zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR má súd poznať vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu a túto musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné sporové strany poukazujú. Podľa žalobcu, ak by súd prvej inštancie posúdil rozsah spoluviny inak, odporovalo by to princípu právneho štátu. Žalobca uviedol, že súhlasí so zdôvodnením spoluviny vo výške 10 % v tom smere, že hoci porušil právnu povinnosť, iniciátorom škodového deja bol vodič motorového vozidla a práve porušenie jeho právnych povinností bolo prvotnou a hlavnou príčinou vzniku škody. Zároveň bolo podľa neho nebolo preukázané, že by mal žalobca vedomosť o tom, že v čase dopravnej nehody nebol vodič držiteľom vodičského oprávnenia.

20. K nespojeniu konaní ohľadne rôznych nárokov žalobcu tento uviedol, že postup súdu nemal vplyv na právne posúdenie veci. Predmetné konanie podľa neho nebolo prvým, ktoré sa viedlo ohľadne nárokov žalobcu, a preto konajúci sudca v danom prípade nemal možnosť postupovať podľa § 166 ods. 1 CSP a spojiť veci do spoločného konania. Aj napriek tomu však mieru spoluzavinenia posúdil identicky, ako súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19C/89/2018. Vzhľadom na to nie je podľa žalobcu dôvod namietat, že prípadné spojenie konaní by viedlo k inému rozhodnutiu či posúdeniu miery spoluviny žalobcu ako to bolo v tomto prípade.

21. V súvislosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU poukázal žalobca na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21.11.2017 a rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/192/2015 zo dňa 23.02.2017 a vo svojej argumentácii sa v podstate stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

22. Podľa Čl. 2 ods. 1 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

23. Podľa Čl. 2 ods. 2 CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

24. Podľa § Čl. 2 ods. 3 CSP, ak sa spor na základe prihladnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

25. Podľa Čl. 11 ods. 4 CSP, súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe alebo o skutočnosti ustanovené zákonom.

26. Podľa Čl. 15 ods. 1 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

27. Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

28. Podľa § 166 ods. 1 CSP, v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr.

29. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

30. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

32. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

33. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

34. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

35. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

36. Podľa § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

37. Podľa § 427 ods.1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

38. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

39. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

40. Podľa § 4 ods. 1 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

41. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

42. Podľa § 5 ods. 2 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

43. Podľa § 5 ods. 5 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

44. Podľa § 10 ods. 4 Zákona o náhrade za bolesť a SSU, bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

45. Podľa § 11 ods. 7 Zákona o PZP, poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. Odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného v súlade s ust. § 378 a nasl. CSP, pričom dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

46. Podľa § 15 ods. 1 Zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

47. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že sa cíti byť rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný a zároveň sa cíti byť viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie; z tohto dôvodu nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, keďže nebolo potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie (§ 385 ods. 1 CSP a contrario).

48. Odvolací súd zároveň konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré poukazuje a pre účely zdôraznenia jeho správnosti a vysporiadanie sa s odvolacou argumentáciou žalovaného, k odvolacím námietkam (viď ods. 11. až 18. odôvodnenia tohto rozhodnutia) uvádza nasledovné:

49. Pokiaľ ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktorý žalovaný zdôvodňoval tým, že súd prvej inštancie si nedostatočne naštudoval pripojené spisy z iných konaní, kde sa rozhodovalo o nárokoch žalobcu a v dôsledku toho dospel k nesprávnym záverom o miere zavinenia žalobcu, pričom mal za to, že táto miera zavinenia žalobcu má predstavovať 50 % a nie 10 %, odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožnil. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne zrozumiteľne a náležite zdôvodnil, prečo sa stotožnil s inými rozhodnutiami vyšších súdnych autorít (konkrétne svojho odvolacieho súdu), kde išlo o ten istý skutkový základ. V tomto smere odvolací súd poukazuje na vyššie citovaný Čl. 2 CSP, v zmysle ktorého musí byť pri rozhodovaní súdu naplnený princíp právnej istoty, ktorý zahŕňa aj princíp legitímnych očakávaní, čo znamená, že rozhodnutie súdu musí byť predvídateľné. Čl. 2 ods. 3 CSP počíta aj s výnimočnou situáciou, kedy môže dôjsť k odklonu od tohto princípu, avšak vždy za predpokladu, že tento bude súdom náležite zdôvodnený. V prejednávanej veci už súdy v iných konaniach ohľadne tých istých skutkových okolností (miera spoluzavinenia žalobcu na škodovej udalosti a jej následkoch) dospeli k určitému záveru (miera spoluzavinenia žalobcu v rozsahu 10 %), pričom súd prvej inštancie v súlade s uvedenými princípmi rešpektoval tieto rozhodnutia, stotožnil sa s nimi a svoj záver aj náležite zdôvodnil v napadnutom rozhodnutí. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ako aj súdneho spisu odvolací súd nezistil také skutočnosti, ktoré namietal žalovaný, a síce, že by súd prvej inštancie nedostatočne pripojené spisy naštudoval alebo že by nezohľadnil aj dôkazy, na ktoré žalovaný poukázal. Súd však pri rozhodovaní hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP), a preto nemožno konštatovať, že by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, ak sa súd prvej inštancie nestotožnil s argumentáciou žalovaného a dôkazy na ktoré poukazoval síce zohľadnil, ale nevyhodnotil ich v jeho prospech (napr. výpoveď svedka H. alebo D. E.). Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného, podľa ktorej žalobca porušil ust. § 4 ods. 1 a lineu prvú Nariadenia vlády SR č. 554/2006 Z. z. o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiacich zariadení vo vozidlách určitých kategórií v znení neskorších predpisov, pretože nebol pripútaný bezpečnostným pásom a zároveň na základe Odborného vyjadrenia, táto skutočnosť nebola sporná a žalobca ju ani nespochybňoval. Odvolací súd sa však s jeho názorom, že by toto porušenie malo mať za následok rozsah spoluviny žalobcu vo výške

50 % nestotožnil, pričom poukazuje tak na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/25/2021 - 243 zo dňa 22.04.2022, v ktorom sa odvolal aj na iné rozhodnutia v obdobných veciach s poukazom na predvídateľnosť a neprekvapivosť súdnych rozhodnutí.

50. Čo sa týka námietky žalovaného, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neodstránil/neodôvodnil rozpor ohľadne skutočnosti, či žalobca vedel alebo nevedel o tom, že vodič motorového vozidla nie je držiteľom vodičského oprávnenia, odvolací súd konštatuje, že v kontradiktórnom konaní (ako je aj toto konanie) zaťažuje účastníkov bremeno tvrdenia a naň nadväzujúce dôkazné bremeno. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobca mal v čase škodovej udalosti vedomosť o tom, že vodič motorového vozidla nemá vodičské oprávnenie, bolo jeho povinnosťou na preukázanie tohto tvrdenia produkovať také dôkazy, ktoré by presvedčili súd o jeho tvrdení. Pokiaľ však tieto tvrdenia zostali len v rovine predpokladov a domnienok (svedecké výpovede, na ktoré žalovaný poukazoval obsahovali len domnienky, že žalobca o tejto skutočnosti mohol mať vedomosť), súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že vedomosť žalobcu o absencii vodičského oprávnenia nebola preukázaná; nebolo potrebné teda žiaden rozpor odstraňovať.

51. Pokiaľ ide o žalovaným tvrdený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP založený na argumentácii o nesprávnom vyhodnotení absencie bezpečnostného pásu u žalobcu v čase škodovej udalosti a závere súdu prvej inštancie o miere spoluzavinenia vo výške 10 %, odvolací súd len poukazuje na svoje závery v ods. 49. a 50. odôvodnenia tohto rozhodnutia, keďže miera zavinenia bola už ustálená (a odvolací súd sa s ňou stotožňuje) a pokiaľ ide o skutočnosť, že žalovaný má vo svojej metodike stanovenú inú mieru postihu, touto súd nie je viazaný, pretože pri rozhodovaní vychádza aj z iných okolností ako poisťovňa pri likvidácii poistnej udalosti. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že v rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky existuje množstvo rozhodnutí, v ktorých sa sudy nestotožnili s mierou postihu (sankcie), akú stanovila poisťovňa v rámci likvidácie poistnej udalosti, a preto poukazovanie na generálne interné postupy nemôže mať vplyv na rozhodovanie súdu v konkrétnej posudzovanej veci.

52. Vo vzťahu k žalovaným namietanému postupu súdu prvej inštancie, ktorý podľa neho, napriek viacerým návrhom žalovaného, nespojil súvisiace veci na spoločné konanie v zmysle ust. § 166 ods. 1 CSP, odvolací súd uvádza, že je vždy na posúdení konkrétneho sudcu, u ktorého začalo konanie skôr (teda napr. v konaniach sp. zn. 19C/89/2018, 36C/88/2019, 25C/5/2019, 10C/43/2020), či sú splnené podmienky na spojenie vecí, a síce (i) či je spojenie vecí v záujme hospodárnosti konania, (ii) či veci skutkovo spolu súvisia, alebo (iii) či sa týkajú tých istých strán a (iv) či ide o veci na tom istom súde. Iba sudca, u ktorého konanie začalo skôr, môže o spojení vecí rozhodnúť, pričom vždy posudzuje komplexne vyššie uvedené kritériá. V predmetnej veci súd prvej inštancie nemohol rozhodnúť o spojení vecí s konaniami, ktoré začali skôr, a preto nemohlo dôjsť z jeho strany k vade konania, ktorá by mohla porušiť právo žalovaného na spravodlivý proces. Pokiaľ by aj súd prvej inštancie v prejednávanej veci rozhodoval ako prvý, ani vtedy by nemusel vyhodnotiť, že sú splnené podmienky na spojenie konania. Ako je zrejmé z priebehu konania vychádzajúc z obsahu spisu, v konaní sa síce riešili nároky tých istých účastníkov a tieto vychádzajú z jednej škodovej udalosti, nároky ktoré si v nich žalobca uplatnil, sú rôzneho charakteru, pričom sú založené na rôznych skutkových záveroch znalcov. Pokiaľ teda súd prvej inštancie vyhodnotil, že kritérium hospodárnosti konania by nebolo naplnené za predpokladu, ak by sa rôzne nároky prejednávali v jednom spoločnom konaní, odvolací súd sa s takýmto postupom stotožňuje vzhľadom na rozdielnosť a špecifickú týchto nárokov. Zároveň takýto postup podľa odvolacieho súdu nie je v rozpore s právom žalovaného na zákonného sudcu. Podľa odvolacieho súdu je namieste zdôrazniť, že konania vedené Okresným súdom Nitra pod sp. zn. sp. zn. 19C/89/2018, 36C/88/2019, 25C/5/2019, 10C/43/2020 začali skôr ako konanie sp. zn. 8C/24/2020, a jedine v týchto konaniach mohol zákonný sudca rozhodnúť o spojení vecí v zmysle ust. § 166 ods. 1 CSP. Inak povedané, v prejednávanej veci mohol súd prvej inštancie rozhodnúť iba o spojení s konaním vedeným pod sp. zn. 10C/57/2020 (konanie začalo dňa 15.06.2020), avšak v tomto konaní sa riešili nároky príbuzných žalobcu a nie žalobcu samotného, a preto je odvolací súd toho názoru, že spojenie tohto konania s konaním sp. zn. 8C/24/2020 by nebolo hospodárne ani účelné. Pokiaľ žalovaný v súvislosti s touto odvolacou argumentáciou namietal, že súd prvej inštancie sa mal oboznámiť so všetkými výpovedami a dôkazmi vykonávanými v uvedených konaniach a tieto dôkazy vyhodnotiť vo vzájomnej súvislosti, odvolací súd pri svojom odvolacom prieskume nevzhladol, že by sa súd prvej inštancie s dôkazmi (vrátane tých, ktoré mu boli dostupné z pripojených spisov) náležite neoboznámil; zároveň konštatuje, že žalovaný v odvolaní ani nekonkretizoval, s ktorými dôkazmi sa súd prvej inštancie nemal oboznámiť a zohľadniť ich.

53. Pokiaľ ide o ďalšiu odvoláciu námietku spočívajúcu v nesúlase so záverom súdu prvej inštancie ohľadne zvýšenia SSU o 50 %, pričom podľa odvolateľa je odôvodnenie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku nedostatočné, svojvoľné a subjektívne, keďže nevyplýva zo vzájomných posúdených a preukázaných skutočností a dôkazov, odvolací súd sa s touto námietkou nestotožňuje a zároveň má za to, že záver súdu prvej inštancie je správny a náležité odôvodnený. Ako vyplýva z uznesenia NS SR sp. zn. 8Cdo/46/2018 zo dňa 30.01.2020 „Úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je voľná. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodeného je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade iného poškodeného (naopak) na druhú spomenutú stránku; rozhodujúcou však zostáva ich jednota (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu z 21. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/209/2017). (...) „Zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad ustanovené najvyššie pomery odškodnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky je prípustné len v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy zapojenie poškodeného do spoločenského (napr. kultúrneho, športového, politického) života je v dôsledku poškodenia zdravia veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s jeho významnými aktivitami pred vznikom škody.“ Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení plne rešpektoval vyššie uvedené kritériá a náležité svoje závery odôvodnil. Odvolací súd sa s nimi stotožňuje, najmä však poukazuje na záver, podľa ktorého ide o jednorazovú náhradu pre celý žalobcov život, pričom s následkami nehody v oblasti psychickej a sexuálnej bude žiť a trpieť po celý zvyšok života, porovnávajúc svoj zničený život so životmi svojich rovesníkov, ktorí na rozdiel od neho majú objektívnu možnosť žiť naplnený profesijný a rodinný život, a preto aj odvolací súd považuje dôvody hodné osobitného zreteľa za dostatočne preukázané a mimoriadne zvýšenie SSU v hornej hranici za adekvátne.

54. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného voči výroku IV. napadnutého rozhodnutia o trovách konania, žalovaný neuviedol vo svojom odvolaní vo vzťahu k tomuto výroku v podstate žiadnu odvolaciu argumentáciu; iba poukázal na to, že vzhľadom na ostatné výroky napadnutého rozsudku s ňou nesúhlasí, a preto odvolací súd nemohol podrobiť tento výrok náležitému odvolaciemu prieskumu. Napriek tomu nevzhladol pochybenie v odôvodnení súdu prvej inštancie k tomuto výroku a považuje ho za vecne a právne správny, keďže žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 100 % uplatneného nároku. Zároveň sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie vo vzťahu k trovám konania, na ktoré poukazuje (viď ods. 53. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

55. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

56. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

57. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

58. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. Keďže žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, odvolací súd mu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške trov rozhodne súd prvej inštancie.

60. Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 - 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.